

Dato: 23. november 2018 Fra/til: 12.00-14.00

Referent: Aslak Rødder Møteleder: Statsråd Jan Tore Sanner

Til stede: Monika Mæland (KMD), Christl Kvam (ASD), Anne Folkvord (Akademikerne), Tron Bamrud (fylkesrådmann), Tor Arne Gangsø (KS), Trude Tinnlund (LO), Rune Foshaug (NHO), Olav Wendelbo Kvam (Spekter), Ragnhild Lied (Unio), Tormod Skjerve (Virke), Gro Holstad (VOFO), Hans-Erik Skjeggerud (YS)

Fraværende:

Kopi: Sametinget, KMD, ASD, NFD, Kompetanse Norge

Møtereferat fra Kompetansepolitisk råd 23.11.2018

Nr.	Sak og konklusjon	Ansvarlig og tidsfrist:
	<p>Oppsummering og oppdatering</p> <p>Neste møte er 8. februar kl. 14.00-16.00. Samtlige medlemmer av rådet rapporterer inn status innen 14. januar. Rapporteringene vil legges på regjeringen.no. KBU vil inviteres til dette møtet.</p> <p>Statsråden informerte om arbeidet med kompetansereformen, hvor det er satt av 130 millioner kroner i regjeringens forslag til statsbudsjett.</p> <p>Integreringsstrategien er lagt frem og her er utdanning og kvalifisering sentrale aspekter.</p> <p>Gina Lund fra Kompetanse Norge informerte om en ny kampanje om å lære hele livet.</p>	Embetsverket i KD tar kontakt for mer informasjon
1.	Godkjenning av referat Referatet godkjennes uten endringer.	
2.	Regionreform	
a)	Innledninger ved departementene <u>Innledning ved statsråd Monika Mæland, KMD</u> Det er stor mismatch mellom næringslivets behov etter arbeidskraft og kompetansen som er tilgjengelig. Det er viktig for både bedrifter og individer at man skaper bedre samsvar mellom etterspørsel og tilbud.	

SSB sine framskrivinger viser også at demografien i Norge vil endre seg. Med færre yrkesaktive i distriktene må man ha kommuner som er robuste nok til å drive næringsutvikling og lage arbeidsplasser.

Fylkeskommunene kan gjøre en helt spesiell jobb. Det er ulike behov i ulike regioner, og fylkeskommunene kan samarbeide om kompetanse med universitet, partene i arbeidslivet, fagskoler, og videregående opplæring. Hordaland er et godt eksempel på tett samarbeid. Fylkeskommunene kan bistå med verktøyene som trengs for å jobbe systematisk ovenfor de utfordringene som regionen har.

Regionreform og kompetansepolitikk henger tett sammen.

Innledning ved statsråd Jan Tore Sanner, KD

Regionreformen flytter oppgaver og verktøy, men handler også om at fylkeskommunene bruker det politiske og administrative mulighetsrommet de får. Fylkeskommunene skal ha en sentral rolle i kompetansereformen – lære hele livet.

Fylkeskommunene skal få flere tilskudd, større ansvar for karriereveiledning, det utredes om deler av studieforbundene skal legges til dem og man ser på arbeidsmarkedstiltak.

Vi ønsker også å se om fylkeskommunene kan få et mer helhetlig ansvar for 16 til 24-åringene. Mange ungdommer fullfører ungdomskolen med lave faglige kunnskaper. Dette reduserer sjansen for å fullføre videregående opplæring. Ved å plassere ansvaret for denne gruppen til fylket kan man sikre gode tiltak.

Innledning ved statssekretær Christl Kvam, ASD

Når FK får større ansvar så skal også det avspeile regionens arbeidskraftsbehov. NAV sitter på gode markeds- og bedriftsanalyser, og har et godt kunnskapsgrunnlag for å si noe om utviklingstrekk. Kommune og FK må bruke NAV sitt kunnskapsgrunnlag.

NAV slår sammen opplæringstiltakene sine i 2019. Det skal bli enklere å få formell kompetanse. Endringene

	gjør også fylkeskommunene til en mer relevant leverandør for opplæringstiltak.	
b)	<p>Innledninger om regional kompetansepolitikk</p> <p><u>Innledning ved Kathrin Jacobsen, Hordaland fylkeskommune</u></p> <p>Fylkesrådsmannkollegiet har vedtatt tre pilarer for den regionale kompetansepolitikken.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opprette regional kompetansepolitisk strategi 2. Etablere regionale kompetanseforum 3. Sikre et oppdatert kunnskapsgrunnlag. <p>Kompetansebehovet påvirkes av blant annet konjunktursvingninger og teknologiske endringer.</p> <p>Fylkeskommunen har tett samarbeid med LO og NHO, som igjen har tett kontakt med virksomheter. Det er et viktig strategisk grep å etablere gode samarbeidsmodeller, slik at tiltak kan få full effekt.</p> <p>Medlemmene i Kompetanseforum Hordaland består av rektorer, toppledere i Helse Vest, KS, LO, NHO, og opplærings og regionaldirektør fra fylkeskommunen. Det har vært viktig å redusere antallet arenaer man møter hverandre, og RSA har derfor blitt innlemmet i forumet. Forumet har beslutningsmyndighet.</p> <p>I tillegg til forumet er man i ferd med å etablere lokale samarbeidsarenaer, og et statistikkutvalg.</p> <p>Hordaland fylkeskommune foreslår følgende oppfølgingspunkter</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tilskuddsordninger på kompetansefeltet må forankres på regionalt nivå og i regionale kompetansestrategier 2. Gi fylkeskommunene ansvar for flere opplæringstiltak for den voksne befolkningen 3. Sjå nærare på finansieringsordninger for EVU i høyere utdanning 4. Gi fylkeskommunene et tydelig ansvar for å mobilisere til bruk av EU-programmene <p><u>Innledning ved Per Øistein Kivijarvi, LO Østfold</u></p> <p>Kompetanseforum Østfold er bredt sammensatt og jobber for å sørge for kontinuerlig kunnskapsdeling</p>	

	<p>mellom regionale utdannings- og arbeidslivsaktører. Godt over 100 personer i Østfold er dedikerte til denne oppgaven.</p> <p>Ønsker å sikre relevans i fag- og yrkesutdanningen, fagskoleutdanningen og høyskoler og universiteter.</p> <p>Skal sørge for at det legges til rette for livslang læring for å videreutvikle de ansattes kompetanse.</p> <p>Det er et mål at Østfold skal være selvforsynt med den kompetansen man trenger.</p> <p>Det er opprettet fire kompetansegrupper, innenfor industri og teknologi, bygg og anlegg, helse, verdferd og oppvekst og handel, service, reiseliv og kreative næringer. Alle gruppene ser også på digitalisering.</p> <p>Prøver å finne en samhandlingsmodell som gjør at man kan møtes hverandres behov om fleksibilitet og hastighet i endringer. Vil ha tettere samarbeid mellom utdanning og næringslivet. Skolebenken passer ikke alltid for alle. Mer praksis i kombinasjon med utdanning. Her kobles også karriereveiledere inn, og det virker som om disse blir mer beviste i rådene de gir.</p>	
<p>c)</p>	<p>Runde rundt bordet</p> <p><i>Hvordan kan de ulike organisasjonene bidra til et velfungerende samarbeid med fylkeskommunen og være med på å løse regionale kompetanseutfordringer?</i></p> <p><u>Akademikerne</u></p> <p>Akademikerne er opptatt av at fylkeskommunene skal få noen verktøy for å gjøre den nye jobben sin, og at det er nok kompetanse og ressurser til å gjøre jobben. Dette kan bety at nasjonale kompetansemiljøer brytes opp.</p> <p>Bra at LO og NHO tar den tyngste jobben i samarbeidet med regionene, siden flere av de andre organisasjonene ikke har en regional struktur. Akademikerne får allikevel til å samarbeide, men har behov for noe hjelp av fylkeskommunene til dette.</p> <p>Akademikerne er bekymret for regionalisering av tilskuddene til studieforbundene. Ordningen som ikke er på kulturfeltet bør ha nasjonal forankring.</p>	

KS

KS støtter i all hovedsak prinsippene til Hagen-utvalget. Mener at det å gjennomføre ekspertutvalgets forslag vil styrke demokratiet og samhandling på tvers av sektorer. Stortingsmeldingen har ikke fulgt opp alle forslagene, disse bør utredes videre.

Kompetanse og næringsutvikling henger sammen. Det betyr at fylkeskommunens rolle som næringspolitisk aktør må sees i sammenheng med det utvidede ansvaret for regional kompetansepolitikk. Det regionale arbeidslivet varierer mye mellom regioner.

Økt tempo og økt etterspørsel etter fleksibilitet kan være krevende. Regionale kompetanseutfordringer løses best av fylkeskommunene.

LO

LO jobber tett med fylkeskommunene. Det er ønskelig med samordning mellom politikkområder og løsninger som møter flere behov. Representanter fra utdanning og næring må kobles. Samtidig er representantene fra NHO og LO opptatt av at man ikke skal gå på møte etter møte. Ordningen hvor RSA i Hordaland har blitt lagt til Kompetanseforum Hordaland er positivt.

Det er veldig viktig med korrekt dimensjonering av utdanninger. Dette handler om omstillingsbehov for bedrifter, kvalifisering av innvandrere og av ungdom.

LO ønsker å jobbe sammen for å lage en kompetanseplattform på nasjonalt nivå.

LO er aktive over alt, og har aktive medlemmer. Ønsker å bruke anledningen til å påpeke at kompetanserepresentantene i bedriftene kan bidra mer. De kan være med på å kartlegge behov og muligheter, og gjøre omstilling i den enkelte bedrift bedre.

Sanner

Har ikke landet modell for kompetanseplattformen, men vi ser på ulike måter å gjøre dette på.

NHO

NHO jobber mye med samfunnskontrakten på lokalt nivå for å skaffe lære plasser og praksis plasser, og utstyr inn i

opplæring. Her kan partene også synliggjøre gode eksempler og modeller.

Fylkeskommunene er klar over at de kan bruke y-nemdene i dimensjoneringen av opplæring. Det bør være tydeligere hva mandatet for y-nemdene er i opplæringsloven. Opplæringskontorene kan også knyttes inn i arbeidet til y-nemdene på ad hoc basis.

Bransjeprogrammene er et godt eksempel på trepartssamarbeid. Selv om det er et nasjonalt samarbeid så er modellen bra, fordi den tar utgangspunkt i de konkrete behovene i bransjene. Her kan også fylkeskommunene bidra, som eiere av fagskolene. Fylkeskommunene bør også delta aktivt i tilknytning til klyngene og katapultene.

Partene kan bidra med å identifisere hvilken kompetanse arbeidsmarkedet vil trenge. Eksempelet fra Hordaland er godt.

Tron Bamrud

Fylkeskommunene er i ferd med å finne en ny rolle. Her er det et stort spillerom å ta.

Fylkesrådmennene klarte å samle seg rundt forslaget om de felles pilarene. Når det blir færre fylkeskommuner kan det også bli lettere å samarbeide.

Grensesnittet mellom næringsliv og kompetanse er sentralt. Hvis fylkeskommunene kan utvikle tilbud raskt og møte de dynamiske utfordringene i arbeidsmarkedet vil de bli en betydelig kompetansepolitisk aktør.

Det er mange møteplasser i fylkeskommunene, men det er forskjellig hvor flinke man er. Det er vanskelig å spå hva fremtiden bringer. Samtidig må man ha god timing. Det betyr at man må ha tett kontakt med næringslivet.

Det er fint med midler og tilskuddsordninger, men det er også viktig at fylkeskommunens rolle blir fremsnakket.

Sanner

Vi må være ærlige om at det er store regionale forskjeller. Vi ønsker å øke kvaliteten i hele systemet.

Suksessen på yrkesfag er et godt eksempel på samspill mellom partene, stat og fylkeskommune.

VOFO

VOFO vil være med, og er med i noen samarbeidsarenaer. VOFO har 500 medlemsorganisasjoner med tett relasjon til næringslivet som kan bringe med seg god innsikt i slike arenaer.

Fylkeskommunene må være åpne for at VOFO kan tilby både formell og uformell opplæring. Studieforbund er også eiere og drivere for fagskoler.

Fylkeskommunene har ansvar for å legge til rette for mye, blant annet dyrke aktive borgere og et stort spenn av opplæringsarenaer. Om studieforbundene regionaliseres vil det bli mer byråkrati hos både studieforbund og fylkeskommunene. Da binder man opp store deler av tilskuddet. Små nasjonale fagmiljø vil ikke kunne være like gode regionalt, og dette vil svekke det kompetansepoltiske arbeidet.

Spekter

Spekter har ikke regional organisering, og er derfor begrenset i hvor mye man kan delta i regionene. Man kan bruke medlemmer, men da kan man ikke pålegge at de representerer andre enn seg selv.

Eksemplene som fra Hordaland og Østfold viser at fylkeskommunene gjør det de skal gjøre. Man skal samtidig ikke erstatte den sentrale nasjonale diskusjonen.

Unio

Unio har samme utfordring som Spekter og Akademikerne, siden man ikke har en regional organisering. Fagforbundene er store i fylkeskommunene, og man kan derfor bruke representantene fra fagforbundene. Unio er villig og ønsker å bidra.

Hvis man skal være med som part i arbeidslivet må man være med i y-nemdene. De andre partene har ikke plass der. Hvis man skal ha slike organ må alle partene få plass.

Både videregående opplæring og fagskoler kan være mer fleksible i tilbudene deres. Det er høy akademisk kompetanse, og hvis skolene får til å samarbeide med næringslivet kan man gi tilpasset opplæring på kort tid. Videregående opplæring har et stort mulighetsrom for å møte utfordringer.

Virke

Med nasjonal kompetansepolitisk strategi har vi et politisk rammeverk som er lang fremme i verden. Sterk og tydelig nasjonal strategi kan gjøre regionale strategier ekstra gode. Godt samspill mellom det nasjonale og det regionale er viktig.

Virke kommer ikke til å bygge opp noe regionalt apparat. Vil delta på steder hvor medlemmer er motivert til dette, som RSA og lignende.

Studieforbund bør være på nasjonalt nivå. Det sikrer det beste resultatet. Høyere yrkesfaglig utdanning er allerede på fylkeskommunalt nivå, hvordan kan fylkeskommunene ivareta det helhetlige nasjonale perspektivet til fagskolene? Man trenger et kunnskapsgrunnlag for å se hvordan dette skal utformes, og KBU bør jobbe for å komme opp med modell og kunnskapsgrunnlag for helhetlig myndighetsstrategi for et skillssystem.

Det er lett å peke på at utdanningsinstitusjoner snur seg raskt, men det er ikke alltid lurt om de snur seg for raskt. Virksomhetene bør i større grad ta et ansvar når man står ovenfor kompetanseutfordringer. Mange av medlemmene til Virke må se hvordan de selv skal bygge opp sin kompetanse.

Sanner

Regjeringen er utålmodig og mener at man ikke har tid til å vente. Man må få til endringer i utdanningssystemet. For eksempel har man ikke etablerte nasjonale systemer for at voksne tar fagbrev nummer to. Her arbeider man for å gjøre endringer.

YS

Kompetansepolitikken står høyt på agendaen i YS. I likhet med andre organisasjoner har ikke YS en regional organisering, men mobiliserer i regionene gjennom

medlemsorganisasjoner. De som kommer fra YS har de nødvendige fullmaktene.

YS er åpne for at oppgaver flyttes fra stat til fylkeskommunene, men kun riktige og fornuftige oppgaver. Kvalitet, effektivitet og kostnader må evalueres.

Flere organisasjoner har jobbet for å komme inni y-nemdene, men har blitt holdt utenfor.

Det bør ikke være opp til den enkelte region å bestemme hvem de vil samarbeide. Samtidig har ikke nødvendigvis YS nok ressurser. Til noen oppgaver og roller kan YS måtte takke nei til å bidra på grunn av manglende ressurser. Hvis målet med å legge nasjonale oppgaver ut til regionalt nivå er å øke involveringen, så kan resultatet bli at flere organisasjoner mister sin innflytelse. Ingen er tjent med det. Det bør derfor være en balansegang mellom særskilte regionale utfordringer og nasjonale standarder.

Også YS ser utfordringer med at diverse tilskudd blir regionalisert, som karriereveiledning og studieforbund.

Christ Kvam, ASD

Flere av skolene står tomme deler av året. Vi bør få flere til å bli realkompetansevurdert. Utfordrer fylkeskommunene til å bruke prøvenemder og lokalene til skolene til å realkompetansevurdere flere.

Bamrud

Lokalene kan brukes bedre enn de gjør nå.

Sanner

Mæland har ansvar for regionreformen. Alle har meninger om denne. Det er viktig at vi diskuterer dette, og regjeringen lytter. Vi skal finne de gode løsningene.

Det overordnede målet er at fylkeskommunene skal fylle en viktige rolle. Vi endrer systemer og flytter verktøy. Vi må jobbe sammen for å finne de beste svarene.